

SÖKANDE

LIHAB, Lindbergh & Hagelin Byggnads Aktiebolag, 556571-6767
Bogårdsvägen 45 A
128 62 Sköndal

Ombud: Mikael Dubois
Hamilton Advokatbyrå
Box 715
101 33 Stockholm

Ombud: Advokat Fredrik Linder
Hamilton Advokatbyrå KB
Box 715
101 33 Stockholm

MOTPART

Statens Fastighetsverk
Box 2263
103 16 Stockholm

Ombud: Advokat Markus Mårline
Advokatbyrån Sigeman & Co AB
Anna Lindhs plats 4
211 19 Malmö

SAKEN

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2016-10-17	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan och förordnar att upphandlingen av om-
byggnads- och underhållsarbeten i den del som avser fackområde 1 bygg-
service för de geografiska områdena 1 och 2 ska göras om.

BAKGRUND

Statens Fastighetsverk genomför en upphandling benämnd, Ramavtal Entreprenadarbeten SFV Regeringsbyggnader och SFV Centrala Stockholm (222-2193/15). Upphandlingen är uppdelad på tre geografiska områden inom två olika fastighetsområden och omfattar 20 fackområden. Upphandlingen genomförs som ett urvalsförfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU. LIHAB, Lindbergh & Hagelins Byggnads Aktiebolag (bolaget) har lämnat anbudsansökan i upphandlingen. Möjlighet att lämna anbud tilldelades, efter utvärderingen, andra leverantörer.

Under förfrågningsunderlagets punkt *AFB.72 Prövning av anbudssökandes lämplighet* anges bl.a. följande. Villkor för att anbudsansökan ska tas upp till prövning är att anbudssökanden har dokumenterad och för fackområdet relevant erfarenhet från arbete i arkitektoniskt eller kulturhistoriskt värdefull miljö.

Under punkt *AFB.73 Urvalskriterier* anges bl.a. följande. För varje fackområde och geografiskt område ska om möjligt tre till sex anbudssökande väljas ut att lämna anbud. Anbudssökande ska bifoga en lista med samtliga relevanta referensprojekt som slutförts under perioden 2010-07-01–2015-06-30. För varje referensprojekt ska anges utförandeperiod, ingående arbeten, kontraktets värde samt beställare med kontaktuppgifter. Blanketten ”Handling 13.8 Mall lista referensprojekt” kan med fördel användas för att upprätta denna bilaga till anbudsansökan. Bedömning kommer sedan göras av hur omfattande och relevanta dessa referensprojekt är och anbudsansökan poängsätts enligt följande.

0 poäng Referensprojekten medför inget mervärde för beställaren utöver kvalificeringskravet.

1 poäng Referensprojekten visar på god erfarenhet av arbeten med relevans för beställaren.

2 poäng Referensprojekten visar på mycket god erfarenhet av arbeten med relevans för beställaren.

3 poäng Referensprojekten visar på mycket god erfarenhet av arbeten med stor relevans för beställaren.

De anbudssökande som erhåller högst poäng kommer att få lämna anbud.

YRKANDEN M.M.

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen av fackområde 1 byggservice för de geografiska områdena 1 och 2 och yrkar att upphandlingen görs om. Bolaget anför bl.a. följande. Utformningen och tillämpningen av urvalskriterierna i punkt AFB.73 i ansökningsinbjudan strider mot likabehandlingsprincipen, transparensprincipen och 1 kap. 9 § LOU. Bolaget har lidit eller åtminstone riskerat att lida skada enligt 16 kap. 9 § LOU. Förfrågningsunderlaget lämnar allt för stort utrymme för godtycke genom att det saknar definitioner av urvalskriterierna vilket inneburit att de anbudssökande inte kunnat förutse vad som skulle tillmätas betydelse vid bedömningen. Vid utvärderingen har Statens Fastighetsverk frångått förfrågningsunderlaget genom att utöver urvalskriterierna i förfrågningsunderlaget punkt AFB.73 kräva att beskrivningen av ingående arbeten inte får vara kortfattad och att beskrivningen ska ha en viss omfattning. En jämförelse med en annan sökande (Ovidius Bygg AB) visar att samma begrepp i referensbeskrivningen gett olika poäng. Statens Fastighetsverk har anført att bolagets beskrivningar i flera fall varit kortfattade men inte kunnat ange vilka.

Statens Fastighetsverk bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Av förfrågningsunderlaget punkt AFB.73 följer att urvalet ska ske utifrån redovisade referensarbeten och att anbudssökandena ska ange utförandeperiod, ingående arbeten, kontraktets värde samt beställare med kontaktuppgifter. Vid bedömningen av referensernas relevans har Statens Fastighetsverk bl.a. bedömt om arbetena utförts i kulturhistoriskt värdefulla miljöer. Bolaget har visat mycket på mycket god erfarenhet av arbeten

med relevans för Statens fastighetsverk. Ovidius Bygg AB:s beskrivningar visar emellertid tydligare än bolagets att arbetena är av stor relevans. Det är därför naturligt att Ovidius AB har fått högre poäng för sina referenser än bolaget. De sökande som gavs tillfälle att lämna anbud fick alla fler poäng än bolaget. Bolaget har därmed inte lidit skada.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

I 1 kap. 9 § LOU anges de allmänna principerna för en offentlig upphandling. Till dessa hör principerna om likabehandling och proportionalitet. De ska iakttas vid varje beslut som fattas och inför varje åtgärd som vidtas i alla faser av en upphandling (HFD 2016 ref 37).

Utformningen av urvalskriterierna

Kravet på transparens och likabehandling innebär bland annat att upphandlingsprocessen ska kännetecknas av förutsebarhet. En anbudsgivare ska genom förfrågningsunderlaget kunna få insikt i hur kvalifikationen och utvärderingen av anbud kommer att bedömas. Emellertid medför de skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och EU-rätten inte träds för när (jfr RÅ 2002 ref. 50).

Frågan i målet i denna del är om det tillräckligt tydligt framgår av förfrågningsunderlaget vad Statens Fastighetsverk skulle komma att tillmäta betydelse vid urvalet av vilka anbudssökande som skulle få erbjudanden om att lämna anbud.

Av förfrågningsunderlaget framgår dels att de anbudssökande ska ha dokumenterad och för fackområdet relevant erfarenhet från arbete i arkitektoniskt

eller kulturhistoriskt värdefull miljö. Det framgår också att en bedömning ska göras av hur omfattande och relevanta de sökandes referensprojekt är. Frågan om en anbudssökande uppfyller dessa urvalskriterier ska bedömas med hänsyn tagen till uppgivna referensprojekt samt deras utförandeperiod och kontraktens värde. Enligt förvaltningsrättens bedömning är dessa uppgifter tillräckliga för att en normalt omsorgsfull anbudssökande ska kunna förutse vad som kommer att tillmätas betydelse vid urvalet, förutsatt att urvalet sker på ett med LOU förenligt sätt.

Utvärderingen

Hur utvärderingen ska ske i upphandlingen framgår av punkt AFB.73 i förfrågningsunderlaget. Statens Fastighetsverk har utgått från de referensblanketter som fyllts i av de anbudssökande. I bilaga 1 till denna dom återfinns de blanketter som lämnats in dels av ett av de bolag som tilldelats uppdrag (Ovidius Bygg AB), dels av bolaget.

Av Statens Fastighetsverks beskrivning av utvärderingen framgår att någon referenstagning inte skett. Även om det inte finns något krav på att en upphandlande enhet ska kontakta referenser är informationen som har lämnats av de anbudssökande på blanketterna så knapp att Statens Fastighetsverk utan att inhämta upplysningar från referenser inte haft tillgång till ett tillräckligt underlag för att kunna fatta något annat än ett i praktiken godtyckligt urvalsbeslut. Urvalet har därför gjorts i strid med LOU:s allmänna principer.

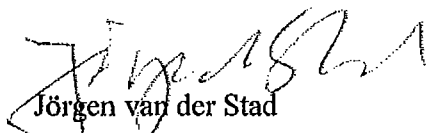
Skada och ingripande

Bolaget får anses ha haft möjlighet att lämna anbud och har därmed lidit eller riskerat att lida skada. Med hänsyn härtill och eftersom Statens Fastig-

hetsverks utvärdering inte har skett i enlighet med LOU:s allmänna principer ska upphandlingen i den aktuella delen göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (DV 3109/1A LOU).

Jörgen van der Stad
Rådman

Peter Collert har varit föredragande.

Bilaga 1 8

SFV

1(3)

Inskickat Vårde 2015-11-19

Lista referensprojekt

Anbudssökande: Lindbergh & Hagelin Byggnads AB

Projektnamn:	Skeppsholmen Kylundercentral och bergförstärkning i bergum
Utförandeperiod:	2015
Ingående arbeten:	Omfattning enligt ovan, Utförandeentreprenad, GE
Kontraktets värde:	9,5 miljoner
Beställare:	SFV Skeppsholmen
Beställarens kontaktuppgifter:	Andresa Antellin, tel 08-562 92708

Projektnamn:	Höghusen/HH1 plan 5; HH2, plan 13,14; HH4 reception
Utförandeperiod:	2015
Ingående arbeten:	Lokalanpassningar, Utförandeentreprenad/GE
Kontraktets värde:	10 miljoner
Beställare:	Vasakronan City
Beställarens kontaktuppgifter:	Jörgen Broman, tel 070-588 21 80

Projektnamn:	Lillgården
Utförandeperiod:	2015
Ingående arbeten:	Nyproduktion vårdboende/förskola, Totalentreprenad
Kontraktets värde:	70 miljoner
Beställare:	Turbinen Entreprenad AB
Beställarens kontaktuppgifter:	Mikael Engström, tel 070-491 38 57

Projektnamn:	Operakällarens disk/kylrum
Utförandeperiod:	2014
Ingående arbeten:	Ombyggnad under pågående restaurangverksamhet, Utförandeentreprenad på löpande räkning
Kontraktets värde:	3 miljoner
Beställare:	SFV Teatrar och Museum
Beställarens kontaktuppgifter:	Emma Wicander, tel 08-696 7671

Projektnamn:	KS Karlsberg
Utförandeperiod:	2014
Ingående arbeten:	Kontor, Utförandeentreprenad/GE
Kontraktets värde:	3 miljoner
Beställare:	Fortifikationsverket
Beställarens kontaktuppgifter:	Bo Wallin, tel 070-795 44 25

Projektnamn:	Brf Siken Garage
Utförandeperiod:	2014
Ingående arbeten:	Nyproduktion, Totalentreprenad,
Kontraktets värde:	17 miljoner
Beställare:	Brf Siken
Beställarens kontaktuppgifter:	Gösta Falk, tel 072-534 50 35

Projektnamn:	Servicearbeten till Teatrar o Museum/Skeppsholmen
Utförandeperiod:	2014
Ingående arbeten:	10 miljoner
Kontraktets värde:	Anpassningar i pågående verksamhet
Beställare:	SFV
Beställarens kontaktuppgifter:	Kjell Gustavsson, tel 070-478 73 36

Projektnamn:	LA Hamburg Sud
Utförandeperiod:	2014
Ingående arbeten:	Lokalanpassning, ny Inertrappa
Kontraktets värde:	3,4 miljoner
Beställare:	Vasakronan Öst
Beställarens kontaktuppgifter:	Fredrik Ytterman, tel 070-623 06 08

Projektnamn:	Servicearbeten till Vasakronan
Utförandeperiod:	2014
Ingående arbeten:	Anpassningar i pågående verksamhet
Kontraktets värde:	10 miljoner
Beställare:	Vasakronan
Beställarens kontaktuppgifter:	Jon Agebjer, tel 08-566 20655

Projektnamn:	LA Wise och 24 Seven
Utförandeperiod:	2013
Ingående arbeten:	Hysesgäst Anpassning och byggnation gym
Kontraktets värde:	30 miljoner
Beställare:	Vasakronan City
Beställarens kontaktuppgifter:	Björn Bergman, tel 070-968 15 82

Projektnamn:	Hus 4, Telefonplan
Utförandeperiod:	2013
Ingående arbeten:	Lokalanpassningar
Kontraktets värde:	10 miljoner
Beställare:	Vasakronan
Beställarens kontaktuppgifter:	Lars Perjons, tel 070-968 17 12

Projektnamn:	Servicearbeten till Teatrar o Museum
Utförandeperiod:	2013
Ingående arbeten:	10 miljoner
Kontraktets värde:	Anpassningar i pågående verksamhet
Beställare:	SFV
Beställarens kontaktuppgifter:	Kjell Gustavsson, tel 070-478 73 36

Projektnamn:	Servicearbeten till Vasakronan
Utförandeperiod:	2013
Ingående arbeten:	10 miljoner
Kontraktets värde:	Anpassningar i pågående verksamhet
Beställare:	Vasakronan
Beställarens kontaktuppgifter:	Jon Agebjer, tel 08-566 20655

Projektnamn:	Jungfru Lona
Utförandeperiod:	2013
Ingående arbeten:	Offentlig lokal , Utförandeentreprenad/GE
Kontraktets värde:	3,3 miljoner
Beställare:	Micasa
Beställarens kontaktuppgifter:	Bengt Gustafsson, tel 070-717 01 81

Projektnamn:	Seemless
Utförandeperiod:	2013
Ingående arbeten:	Lokalanpassning
Kontraktets värde:	3 miljoner
Beställare:	Seemless
Beställarens kontaktuppgifter:	Peter Liversedge, tel 070-651 10 67

Projektnamn:	Kv Humleboet
Utförandeperiod:	2012
Ingående arbeten:	"Total ombyggnad, utvändigt o invändigt 32 lgh + lokaler"/ Utförandeentreprenad/ GE
Kontraktets värde:	32 miljoner, Utförandeentreprenad/GE
Beställare:	Svenska Bostäder
Beställarens kontaktuppgifter:	Myr Ullhammar, tel 076-123 7159

Projektnamn:	Kv Torkhuset
Utförandeperiod:	2012
Ingående arbeten:	Samtliga byggnadsarbeten för skola mm efter stommontage, TE
Kontraktets värde:	30 miljoner
Beställare:	Areim
Beställarens kontaktuppgifter:	Alexander Gil, tel 073-384 02 62

Projektnamn:	Hus 04 Telefonplan
Utförandeperiod:	2010-2012
Ingående arbeten:	Hyresgästpassning 6000 m2 samt Infraprojekt
Kontraktets värde:	55 miljoner
Beställare:	Vasakronan
Beställarens kontaktuppgifter:	Lars Perjons, tel 070-968 17 12

Projektnamn:	Förskolan Paletten
Utförandeperiod:	2009/2010
Ingående arbeten:	Nyproduktion förskola, 2 plan med betongkonstruktion i sin helhet
Kontraktets värde:	30 miljoner
Beställare:	Vasakronan
Beställarens kontaktuppgifter:	Christian Hagerborg, tel 070-8470551

Lista referensprojekt

Anbudssökande: Ovidius Bygg AB

Projektnamn:	Renovering Storkyrkan
Utförandeperiod:	2010
Ingående arbeten:	Renovering snickerier, mur o putsarbeten, skyddsintäckningar, ställningar, arbeten i.s.m nya installationer, arbeten med nya och bef golv av sten och trä, radonåtgärder mm.
Kontraktets värde:	3 miljoner
Beställare:	Svenska kyrkan
Beställarens kontaktuppgifter:	

Projektnamn:	Oxenstiernska Palatset / Beijerska Huset
Utförandeperiod:	2010
Ingående arbeten:	GE, Byggnadsarbeten i.s.m installationer, renovering av snickerier, tillskapande an nya rumsfunktioner, invändig putsläggning, plattsättning, brandåtgärder, nya installationer mm.
Kontraktets värde:	12 miljoner
Beställare:	SFV
Beställarens kontaktuppgifter:	

Projektnamn:	Sagerska huset
Utförandeperiod:	2011
Ingående arbeten:	Renovering in och utvändigt
Kontraktets värde:	
Beställare:	SFV
Beställarens kontaktuppgifter:	

Projektnamn:	Rosenbad renovering av fasad
Utförandeperiod:	2015
Ingående arbeten:	Fasadställning, intrångsskydd, bygghiss, fönsterrenovering, förstärkningsarbeten, puts och murningsarbeten, avfärgning, provisorier, samordning mm.
Kontraktets värde:	5 miljoner
Beställare:	SFV
Beställarens kontaktuppgifter:	

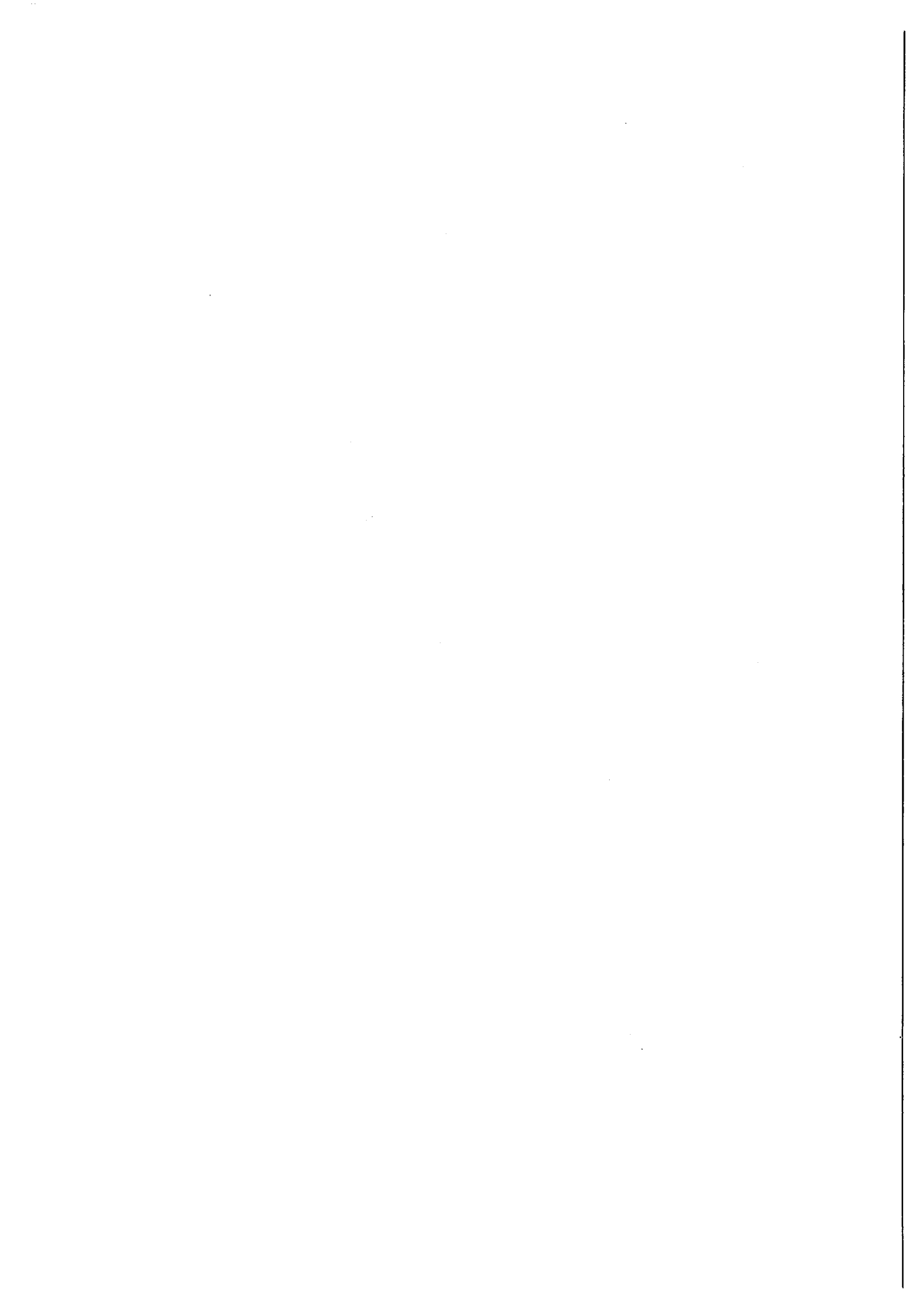
Projektnamn:	Sofia kyrka restaurering
Utförandeperiod:	2012 samt 2014
Ingående arbeten:	Restaurering av kyrkan samt åtgärder för förbättrad tillgänglighet, brandsäkerhet, modernisering av installationer . Under 2014 har har invändig offerputs, kalkavfärgning samt snickerirenovering utförts invändigt i tornen.
Kontraktets värde:	9 miljoner
Beställare:	Svenska kyrkan, Sofia församling
Beställarens kontaktuppgifter:	

Projektnamn:	Div mindre arbeten Svenska kyrkan, församlingar innanför tullarna
Utförandeperiod:	2012-2015
Ingående arbeten:	Renovering kyrkportar, underhållsarbeten, hyregästanpassningar mm
Kontraktets värde:	Från 5.000 – 300.000 kr / uppdrag
Beställare:	Svenska kyrkan
Beställarens kontaktuppgifter:	

Projektnamn:	Kv Krigsmanskassan, Djurgårdssläätten
Utförandeperiod:	E 1, 2011. E 2, 2012
Ingående arbeten:	GE, E 1 Ombyggnad med stambyte, E 2 fönsterrenovering med kvarstannande hyresgäster
Kontraktets värde:	3,5 respektive 1,0 miljoner
Beställare:	Handarbetets vänner
Beställarens kontaktuppgifter:	

Projektnamn:	Ramavtalsentreprenader åt SFV Södra Klara
Utförandeperiod:	2010-2015
Ingående arbeten:	Servicearbeten, ombyggnader, restaureringar, fasadarbeten mm i kulturminnesmärkta samt säkerhetsklassade projekt.
Kontraktets värde:	Ca 10 miljoner / år
Beställare:	SFV
Beställarens kontaktuppgifter:	

Projektnamn:	Ramavtalsentreprenader åt SFV Riddarholmen / Gamla Stan
Utförandeperiod:	2012-2015
Ingående arbeten:	Servicearbeten, hyregästanpassningar, snickeri och putsningsarbeten mm.
Kontraktets värde:	1-5 miljoner / år
Beställare:	SFV
Beställarens kontaktuppgifter:	

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

